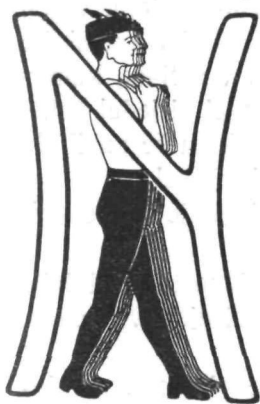

IVO TROŠT:

Osel — pameten.

Basen.

a peščenem travniku se je pasel osel. Mirno je obiral redko travo, zadovoljen kakor vselej s svojo usodo. Kar se pidrvijo tam mimo tri beketave koze in začnejo osla dražiti, kako je nespameten, ker se zadovolji z vsem, kar mu nakloni brezvestni človek: danes težko breme, jutri ničvredno hrano. »Zakaj si ne vzameš sam, boječ sivček? Glej, človek se celo norčuje iz tvoje skromnosti, ko pravi: »Osel je vodo nosil, pa je le od žeje poginil.«

Nerodni kopitovec dvigne glavo, pomiga z ušesi in prav gorjansko neumno zariga. Ni mu bilo všeč, da ga zaničuje človek za njegovo pomoč, ni mu bilo všeč, da ga morajo šel koze opominjati, naj si sam postreže z boljšo hrano, ko sam ve zanjo, pa mu manjka poguma in pameti.

Osel je bil prepričan, da lahko živi tudi brez teh pomočnikov. Zato vnovič zariga, a sedaj zmerno, pametno, malo manj kot umljivo in vpraša: »Hi-hi-ha-ha! Kje naj pa vzamem kaj boljšega pod zob, da me ne zaloti človek in ne nabije za tatvino in škodo?«

»Tam, kjer te ne zasačijo,« je bil kozji odgovor.

»Pozna moj glas slehrni človek, in moje stopinje natančno razločuje od konjskih. Ne utajim se mu, četudi me ne zaloti. Pride pozneje in se kruto maščuje na mojem hrbtu za škodo. Ve se lahko izgovarjate, da so škodo napravile ovce.«

»Pa res! Velik siromak si, ker ne moreš ukaniti človeka. Smiliš se nam. Zato ti hočemo pomagati, ko boš pameten.«

Osel popraska s kopitom po tleh in trikrat pokima z glavo: znak, da je zadovoljen. Koze nadaljujejo: »Čuj, sivček! Tamle za onim zidom je velik zelnik, poln najlepših zeljnatih glav, ki tako slastno hrstljajo pod zobom. Ko bi ti to samo slišal, pa bi mislil, da je tisti dan tvoj god. Me splezamo preko zida, pa ti jih namečemo, kolikor boš hotel. Samo paziti moraš, da nas v tem času takoj opozoriš z riganjem, ako bi se od kod bližal človek. Ako ga ne bo, se bomo gostili.«

Osel vnovič prikima in moško popraska po tleh, pogleda čez zid v zelnik in vidi lepe, debele glave, ki so kazale svoje obširne pleše toplemu solncu. Kar skominalo se mu je po njih.

Koze splezajo preko zida v zelnik in hrustajo krhko zelje, da ie osel komaj požiral sline, ko jih je gledal tako od daleč, da je komaj senca njegove glave dosegala bohotno razvito zeljišče. Nestrpno je strigel z ušesi, kimal z glavo in prhal predse, da bi opozoril samogoltne zaveznice

nase in na sklenjeno pogodbo. Ko bi mu vrgla katera samo eno veho, pa bi ga ne bilo konec slastnega koprnjenja. Ali tako?

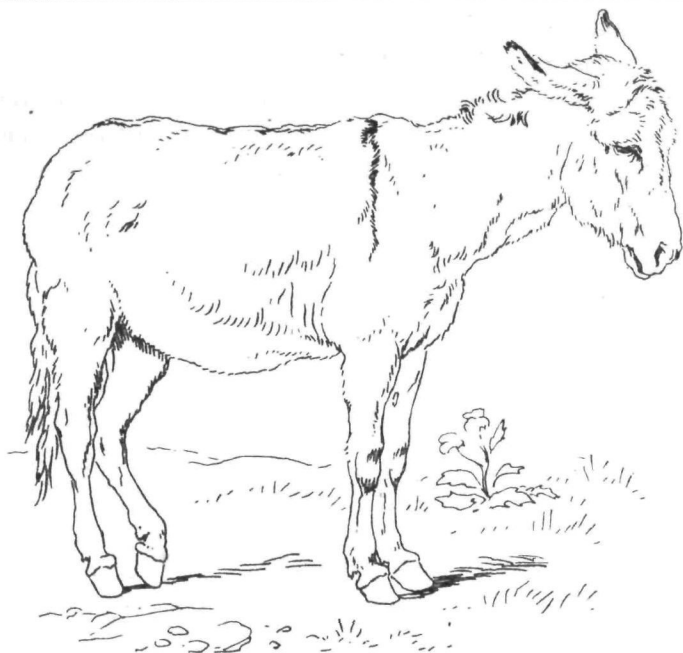
»Osel je osel in — ostane!« so si mislile požrešnice in same nada-
ljevale gostijo. Osel je samo koprnel in čakal. Ves zaverovan v nedo-
sežno zelje ni videl, ko so se približali ljudje za njegovim hrbtom, videli
koze v škodi, planili nanje in jih ujeli. Na to se je začela sodba. Lažnivke
so se izgovarjale, da jih je zapeljal osel, ko jih je poslal v zeljnik, kamor
sam ni mogel. Izgovor ni držal, ker so ljudje videli, da osel ni jedel zelja.

»Samo obljubile so mi ga, žrle so same; jaz naj bi bil pa še pazil, da
jih kdo ne dobi v škodi.« Takole moško se je opravičil osel.

»Nedolžen je, zares je osel nedolžen,« so potrdili ljudje in se pri-
pravljali, da kaznujejo koze s šibami.

Ker požrešnice niso mogle več dokazati svoje nedolžnosti, so dolžile
osla, da je tudi on kriv škode, ker je na zelje padala tudi njegova senca.
Osel vnovič prikima in popraska po tleh s kopitom.

»Hi-hi-ha-ha!« zariga sivec veselo in tudi zarjove obenem. »Zado-
voljen, zadovoljen sem s to obdolžitvijo. Ko bodo ljudje topli vas, po-
žrešnice, naj tepo tudi mojo senco, i-a!« Moško je odkorakal nazaj na
peščeni travnik mulit suho, redko travo, zadovoljen s svojo usodo. Koze
so prejele zasluženo kazen, zakaj nobenega dokaza niso ljudje potrebovali
več za njih zlobo.

Osel